VALTIOVARAINMINISTERIÖ

31.12.2018

Valtionhallinnon kehittämisosasto
Neuvotteleva virkamies Jarmo Huotari

Hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta ja laiksi valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 281/2018 vp)

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta, joka korvaisi aikaisemman asetustasoisen säädöksen eli valtioneuvoston asetuksen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta (229/2009). Laissa säädettäisiin palvelukeskuksen asemasta, tehtävistä, asiakkaista, johtamisjärjestelmästä, työjärjestyksen antamisesta, palvelukeskuksen ohjauksesta, asioiden ratkaisemisesta ja palveluiden maksullisuudesta.

Valtiokonttorin henkilöstöhallintoon liittyvissä tehtävissä on tapahtunut muutoksia, kun osa henkilöstöhallinnon tehtävistä on siirretty hoidettavaksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksessa. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan myös valtiokonttorista annetun lain muuttamista tältä osin.

Lakiehdotus valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta

Esityksessä on tavoitteena vahvistaa palvelukeskuksen perusteista säätämistä lailla nykyisen asetustason sijasta, sillä palvelukeskuksen toiminta on suhteessa valtion virastoihin ja muihin asiakkaisiin nähden merkittävää. Uudistuksessa on tarkoitus säätää palvelukeskuksen tehtävistä ja yksinkertaistaa palvelukeskuksen virastorakennetta koskevaa sääntelyä. Palvelukeskuksen päätoimipaikasta ja toimipaikoista ehdotetaan kuitenkin edelleen säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella tullaan ehdottamaan säädettäväksi palvelukeskuksen päätoimipaikaksi Joensuu ja että palvelukeskuksella olisi toimipaikat myös Hämeenlinnassa, Mikkelissä, Porissa ja Helsingissä. Lisäksi palvelukeskuksella voisi olla muita toimipaikkoja.

Esityksen tavoitteena on keventää hallinnon rakennetta siten, että palvelukeskuksesta muodostuisi toiminnallisesti ja vastuunjaon kannalta nykyistä selkeämpi kokonaisuus ja sen toiminta olisi yhteiskunnallisesti nykyistä vaikuttavampaa ja kustannustehokkaampaa. Tavoitteena on myös vahvistaa toimialan digitalisaation edellytyksiä sekä uutta teknologiaa kehittäen helpottaa toimintatapojen uudistamista ja toimintakulttuurin kehittämistä.

Palvelukeskuksesta ehdotetaan säädettäväksi uusi laki säätämällä perustuslain 119 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla yleisesti palvelukeskuksen perusteista eli nimestä, toimialasta, pääasiallisista tehtävistä ja toimivaltuuksista. Kelpoisuusvaatimuksista palvelukeskuksen virkoihin voidaan valtion virkamieslain (750/1994, jäljempänä *virkamieslaki*), nojalla antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella sekä palvelukeskuksen toimitusjohtajan toimivaltansa mukaisesti antamilla määräyksillä, kuten työjärjestyksellä.

Palvelukeskusta johtaisi virkasuhteinen toimitusjohtaja. Palvelukeskuksella olisi asiakasneuvottelukunta ja sillä voisi olla lisäksi neuvottelukunta. Asiakasneuvottelukunnan tehtävistä, asettamisesta ja toimikaudesta annettaisiin ja neuvottelukunnan tehtävistä, asettamisesta ja toimikaudesta voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksellä. Palvelukeskus on valtiovarainministeriön ohjauksessa.

Esityksen vaikutuksista

Taloudelliset vaikutukset

Esitetystä säädöstason muutoksesta valtioneuvoston asetuksesta lain tasoiseksi säädökseksi ei aiheudu kustannuksia palvelukeskukselle eikä sen asiakkaille.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Lakiin nyt ehdotetut muutokset selkeyttäisivät ja tehostaisivat palvelukeskuksen hallintoa sekä sisäistä organisointia edelleen. Esityksellä ei ole itsenäistä vaikutusta palvelukeskuksen, kuntien ja muiden julkisen hallinnon viranomaisten tehtäviin tai niiden jakoon. Esitetty uudistus kokonaisuudessaan tukee nykyisiä hallintopoliittisia periaatteita. Esityksellä ei ole ympäristövaikutuksia, kielellisiä vaikutuksia eikä vaikutuksia kansalaisten asemaan, yhdenvertaisuuteen, miesten ja naisten väliseen tasa-arvoon tai kuntien ja muiden julkisten yhteisöjen asemaan taikka talouteen.

Vaikutukset henkilöstön asemaan

Ehdotetuilla laeilla ei ole henkilöstövaikutuksia. Palvelukeskuksen virkoihin voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella kelpoisuusvaatimuksia virkamieslain 8 §:n 4 momentissa säädetyn valtuutuksen perusteella, sekä tarvittaessa kielitaitoa koskevia kelpoisuusvaatimuksia julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 3 ja 4 momenteissa säädettyjen valtuutusten perusteella. Palvelukeskusta koskevaan lakiin sisällytetään kelpoisuusvaatimuksia koskeva siirtymäsäännös.

Virkasuhde on edelleen valtion palvelussuhteen päämuoto. Toimitusjohtajan ja muun virkasuhteisen henkilöstön lisäksi palvelukeskuksessa, kuten kaikissa virastoissa, voi olla myös työsuhteista henkilöstöä, jos tehtäviin ei kuulu julkisen vallan käyttöä ja työsuhteen käyttö on muutoinkin tarkoituksenmukaista. Muun henkilöstön nimittää tai ottaa työsuhteeseen lakiehdotuksen 7 §:n nojalla toimitusjohtaja.

Henkilöstön asemassa ei tämän esityksen vuoksi tapahdu muitakaan muutoksia. Palvelukeskuksen toimipaikat pysyvät ennallaan, päätoimipaikasta ja nyt myös muista toimipaikoista ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella.

Lakiehdotus valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Palvelukeskuksen tehtävien ohella myös Valtiokonttorin henkilöstöhallintoon liittyvissä tehtävissä on tapahtunut muutoksia, kun osa henkilöstöhallinnon tehtävistä on siirretty hoidettavaksi palvelukeskuksessa. Tämän vuoksi ehdotetaan samalla myös Valtiokonttorista annetun lain täsmentävää muuttamista tältä osin.

Valtiovarainministeriön päätöksillä palvelukeskukseen on viime vuosina siirretty Valtiokonttorista valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä Kieku, rekrytointipalvelu valtiolle.fi, valtion työnantajakuvaan ja rekrytointiin liittyvät tehtävät, HR-prosessien kehittäminen ja tuki sekä työnantajan henkilöstötietojärjestelmä Tahti. Tällä hetkellä Valtiokonttorin hoidettavana ovat henkilöstöpalvelujen osalta vain työelämäpalvelut.

Lain 2 §:n 1 momentin 1 kohta esitetään muutettavaksi siten, että henkilöstöpalvelut poistetaan mainitusta lainkohdasta ja Valtiokonttorin järjestämäksi tehtäväksi säädetään työelämäpalvelut. Valtiokonttorin järjestämät työelämäpalvelut tukevat valtionhallinnon organisaatioiden ja työyhteisöjen kehittämistä toimiviksi ja hyvinvoiviksi. Työelämäpalvelut keskittyvät johtamisen ja esimiestyön sekä valtion työyhteisöjen uudistumisen tukemiseen sekä työsuojelun ja työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Valtiokonttorille ei esitetä uusia tehtäviä, joten säädösmuutosesitys ei aiheuta tosiasiallisia vaikutuksia Valtiokonttorille tai muille julkisyhteisöille.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2019.

Lopuksi

Tiivistyksenä voidaan todeta, että palvelukeskuksen osalta kysymys on säädöstason korottamisesta laintasoiseksi. Valtiokonttorin osalta lakiin ehdotetaan poistettavaksi henkilöstöhallinnon tehtävät Valtiokonttorin laissa säädetyistä tehtävistä.